

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

**Bruxelles, 31. svibnja 2023.
(OR. en)**

**2023/0051 (COD)
LEX 2242**

**PE-CONS 19/1/23
REV 1**

**POLCOM 67
COEST 259
CODEC 633**

**UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA O PRIVREMENIM MERAMA
LIBERALIZACIJE TRGOVINE KOJIMA SE DOPUNJUJU TRGOVINSKE POVLASTICE
KOJE SE PRIMJENJUJU NA UKRAJINSKE PROIZVODE NA TEMELJU SPORAZUMA O
PRIDRUŽIVANJU IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU
ENERGIJU TE NJIHOVIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE, I UKRAJINE, S DRUGE
STRANE**

UREDBA (EU) 2023/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 31. svibnja 2023.

**o privremenim merama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice
koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju
između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju
te njihovih država članica, s jedne strane,
i Ukrajine, s druge strane**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹,

¹ Stajalište Europskog parlamenta od 9. svibnja 2023. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća 25. svibnja 2023.

budući da:

- (1) Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane¹ („Sporazum o pridruživanju”), temelj je odnosa Unije i Ukrajine. U skladu s Odlukom Vijeća 2014/668/EU² glava IV. Sporazuma o pridruživanju, koja se odnosi na trgovinu i pitanja povezana s trgovinom, privremeno se primjenjuje od 1. siječnja 2016., a stupila je na snagu 1. rujna 2017. nakon što su taj sporazum ratificirale sve države članice.
- (2) Sporazumom o pridruživanju izražava se želja stranaka Sporazuma o pridruživanju („stranke”) za ambicioznim i inovativnim jačanjem i širenjem odnosa te olakšavanjem i ostvarenjem postupne gospodarske integracije u skladu s pravima i obvezama koje proizlaze iz članstva stranaka u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.

¹ SL L 161, 29.5.2014., str. 3.

² Odluka Vijeća 2014/668/EU od 23. lipnja 2014. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane, u pogledu glave III. (uz iznimku odredbi koje se odnose na postupanje prema državljanima trećih zemalja koji su zakonito zaposleni kao radnici na državnom području druge stranke) i glava IV., V., VI. i VII. Sporazuma, kao i povezanih priloga i protokola (SL L 278, 20.9.2014., str. 1.).

- (3) Člankom 25. Sporazuma o pridruživanju predviđa se postupno uspostavljanje područja slobodne trgovine između stranaka u skladu s člankom XXIV. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. („GATT iz 1994.”). U tu se svrhu člankom 29. Sporazuma o pridruživanju predviđaju postupno ukidanje carina u skladu s popisima iz Sporazuma o pridruživanju i mogućnost ubrzavanja i širenja takvog ukidanja. Člankom 48. Sporazuma o pridruživanju utvrđeno je da se prije primjene antidampinških mjera između stranaka u obzir mora uzeti javni interes.
- (4) Neizazvan i neopravdan agresivni rat Rusije protiv Ukrajine koji traje od 24. veljače 2022. ima velik negativan utjecaj na sposobnost Ukrajine da trguje s ostatkom svijeta, kako zbog uništenja proizvodnih kapaciteta tako i zbog nedostupnosti znatnog dijela prijevoznih sredstava zbog, na primjer, ograničenog i neizvjesnog pristupa Crnome moru. U takvim iznimnim okolnostima te kako bi se ublažile štetne gospodarske posljedice agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, potrebno je ubrzati razvoj bližih gospodarskih odnosa Unije i Ukrajine kako bi se ukrajinskim vlastima i stanovništvu nastavila pružati potpora. Stoga je potrebno i primjereno nastaviti poticati trgovinske tokove i odobravati povlastice u obliku mjera liberalizacije trgovine za sve proizvode u skladu s ubrzanjem ukidanja carina na trgovinu između Unije i Ukrajine.

- (5) U skladu s člankom 21. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) Unija osigurava koherentnost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja. Na temelju članka 207. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije zajednička trgovinska politika vodi se u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije.
- (6) Uredba (EU) 2022/870 Europskog parlamenta i Vijeća¹ prestaje važiti 5. lipnja 2023.

¹ Uredba (EU) 2022/870 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane (SL L 152, 3.6.2022., str. 103.).

- (7) Mjere liberalizacije trgovine utvrđene u ovoj Uredbi trebale bi imati sljedeći oblik: i. suspenzija primjene sustava ulaznih cijena na voće i povrće; ii. suspenzija carinskih kvota i uvoznih carina; iii. odstupajući od članka 14. stavka 1. prvog podstavka Uredbe (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća¹, antidampinške pristojbe na uvoz podrijetlom iz Ukrajine ostvaren tijekom primjene ove Uredbe ne bi se smjele naplaćivati ni u jednom trenutku, uključujući nakon isteka ove Uredbe; i iv. privremena suspenzija primjene Uredbe (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća². Tim će mjerama Unija zapravo privremeno pružiti odgovarajuću gospodarsku i financijsku potporu u korist Ukrajine i pogođenih gospodarskih subjekata.
- (8) Kako bi se spriječile prijevare, povlaštene režime uspostavljene ovom Uredbom trebalo bi uvjetovati postupanjem Ukrajine u skladu sa svim relevantnim uvjetima za stjecanje povlastica iz Sporazuma o pridruživanju, među ostalim s pravilima o podrijetlu predmetnih proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, te njezinim sudjelovanjem u bliskoj administrativnoj suradnji s Unijom, kako je predviđeno Sporazumom o pridruživanju.

¹ Uredba (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije (SL L 176, 30.6.2016., str. 21.).

² Uredba (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za uvoz (SL L 83, 27.3.2015., str. 16.).

- (9) Ukrajina bi se trebala suzdržati od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom, ili od povećanja postojećih razina carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih ograničenja trgovine s Unijom, osim ako je to jasno opravdano u kontekstu agresivnog rata Rusije. U slučaju da Ukrajina ne ispunjava bilo koji od tih uvjeta, Komisija bi trebala biti ovlaštena privremeno suspendirati sve povlaštene režime uspostavljene ovom Uredbom ili dio njih.
- (10) Člankom 2. Sporazuma o pridruživanju utvrđeno je da su, među ostalim, poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda, promicanje poštovanja načela suverenosti i teritorijalne cjelovitosti, nepovredivosti granica i neovisnosti te suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, povezanih materijala i sredstava za njihovu upotrebu ključni elementi Sporazuma o pridruživanju. Nadalje, u članku 3. Sporazuma o pridruživanju navodi se da su vladavina prava, dobro upravljanje, borba protiv korupcije, borba protiv različitih oblika transnacionalnog organiziranog kriminala i terorizma, promicanje održivog razvoja i djelotvoran multilateralizam od središnjeg značenja za jačanje odnosa među strankama. Primjereno je uvesti mogućnost privremene suspenzije povlaštenih režima utvrđenih ovom Uredbom ako Ukrajina ne poštuje opća načela Sporazuma o pridruživanju, kao što je to slučaj u okviru drugih sporazuma o pridruživanju koje je sklopila Unija.

- (11) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za privremeno suspendiranje povlaštenih režima iz članka 1. stavka 1., ako uvjeti za stjecanje prava na te povlaštene režime više nisu ispunjeni i za uvođenje zaštitnih mjera u slučajevima kad uvoz na temelju ove Uredbe štetno utječe na Unijina tržišta istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹.
- (12) Podložno procjeni koju Komisija provodi u okviru redovitog praćenja učinka ove Uredbe a koja se pokreće na temelju propisno obrazloženog zahtjeva države članice ili na inicijativu Komisije, potrebno je predvidjeti mogućnost ponovnog uvođenja carina koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju na uvoz bilo kojeg proizvoda obuhvaćenog područjem primjene ove Uredbe koji štetno utječe na Unijino tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda.

¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (13) Godišnje izvješće Komisije o provedbi područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine, koje je sastavni dio Sporazuma o pridruživanju, trebalo bi sadržavati detaljnu ocjenu provedbe mjera liberalizacije trgovine uspostavljenih ovom Uredbom.
- (14) S obzirom na hitnost gospodarske situacije u Ukrajini i istek Uredbe (EU) 2022/870 5. lipnja 2023. ova bi Uredba trebala stupiti na snagu 6. lipnja 2023.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.
Mjere liberalizacije trgovine

1. Uvode se sljedeći povlašteni režimi:
 - (a) primjena sustava ulaznih cijena suspendira se za one proizvode na koje se primjenjuje kako je određeno u Prilogu I.-A Sporazumu o pridruživanju. Na uvoz tih proizvoda ne primjenjuju se carine;
 - (b) suspendiraju se sve carinske kvote utvrđene na temelju Priloga I.-A Sporazumu o pridruživanju i dopušta se bescarinski uvoz proizvoda obuhvaćenih tim kvotama iz Ukrajine u Uniju.
2. Odstupajući od članka 14. stavka 1. prvog podstavka Uredbe (EU) 2016/1036, antidampinške pristojbe na uvoz podrijetlom iz Ukrajine ostvaren tijekom primjene ove Uredbe ne naplaćuju se ni u jednom trenutku, uključujući nakon isteka ove Uredbe.
3. Primjena Uredbe (EU) 2015/478 privremeno se suspendira za uvoz podrijetlom iz Ukrajine.

Članak 2.

Uvjeti za stjecanje prava na povlaštene režime

Povlaštene režimi iz članka 1. stavka 1. podliježu sljedećim uvjetima:

- (a) usklađenost s pravilima o podrijetlu proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, kako je utvrđeno u Sporazumu o pridruživanju;
- (b) suzdržavanje Ukrajine od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom za uvoz podrijetlom iz Unije ili od povećanja postojećih razina carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih ograničenja na trgovinu s Unijom, što uključuje i diskriminirajuće unutarnje administrativne mjere, osim ako je to jasno opravdano u kontekstu rata; i
- (c) poštovanje, od strane Ukrajine, demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda, poštovanje načela vladavine prava te ulaganje stalnih i ustrajnih napora u odnosu na borbu protiv korupcije i nezakonitih aktivnosti, kako je utvrđeno u člancima 2., 3. i 22. Sporazuma o pridruživanju.

Članak 3.

Privremena suspenzija

1. Ako Komisija ustanovi da postoji dovoljno dokaza da Ukrajina ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2., ona može, provedbenim aktom, u cijelosti ili djelomično suspendirati povlaštene režime iz članka 1. stavka 1. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 3.
2. Ako država članica zatraži da Komisija suspendira bilo koji povlašteni režim zbog toga što Ukrajina ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2. točki (b), Komisija u roku od četiri mjeseca od tog zahtjeva daje obrazloženo mišljenje o utemeljenosti tvrdnje da Ukrajina ne ispunjava uvjete. Ako Komisija zaključi da je tvrdnja utemeljena, ona pokreće postupak iz stavka 1. ovog članka.

Članak 4.

Ubrzana zaštitna mjera

1. Ako se proizvod podrijetlom iz Ukrajine uvozi pod uvjetima koji štetno utječu na Unijino tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda, Komisija može na uvoz tog proizvoda u bilo kojem trenutku provedbenim aktom ponovno uvesti carine koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 3.

Carine koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju mogu se ponovno uvesti na onoliko dugo koliko je potrebno da se suzbiju štetni učinci na Unijino tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda.

2. Komisija redovito prati učinak ove Uredbe uzimajući u obzir informacije o izvozu, uvozu, cijenama na tržištu Unije i proizvodnji u Uniji proizvoda na koje se primjenjuju mjere liberalizacije trgovine na temelju članka 1. stavka 1. točke (b).

Komisija svaka dva mjeseca obavješćuje države članice o rezultatima redovitog praćenja, počevši od stupanja na snagu ove Uredbe.

3. Komisija provodi procjenu stanja na Unijinom tržištu istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda radi ponovnog uvođenja carina. Ta se procjena pokreće:
- (a) na temelju propisno obrazloženog zahtjeva države članice koji uključuje dostatne dokaze *prima facie*, razumno dostupne toj državi članici u skladu sa stavkom 4., o uvozu koji štetno utječe na tržište iz stavka 1.; ili
 - (b) na inicijativu Komisije, nakon što Komisiji postane očito da postoje dostatni dokazi *prima facie* o uvozu koji štetno utječe na tržište iz stavka 1.

Procjena iz prvog podstavka zaključuje se u roku od tri mjeseca od pokretanja.

4. U provedbi procjene na temelju stavka 3., Komisija uzima u obzir sva relevantna tržišna kretanja, uključujući učinak predmetnog uvoza na stanje na Unijinu tržištu istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda. Ta procjena uključuje čimbenike kao što su:
- (a) stopa i obujam povećanja uvoza, u apsolutnom i relativnom iznosu, predmetnog proizvoda iz Ukrajine;

- (b) učinak predmetnog uvoza na proizvodnju i cijene u Uniji, uzimajući u obzir kretanje uvoza iz drugih izvora.

Taj popis nije taksativan te se u obzir mogu uzeti i drugi relevantni čimbenici.

5. Ako Komisija na temelju procjene iz stavka 3. smatra da je Unijino tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda pogođeno štetnim utjecajem i namjerava ponovno uvesti carine, ona u *Službenom listu Europske unije* objavljuje obavijest o ponovnom uvođenju carina koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju na uvoz tog proizvoda. Obavijest sadržava sažetak glavnih rezultata ubrzane procjene te se u njoj utvrđuje rok u kojem se zainteresirane strane mogu očitovati u pisanom obliku. Taj rok ne smije biti dulji od 10 dana od datuma objave te obavijesti.
6. Ako iznimne okolnosti zahtijevaju hitno djelovanje, Komisija može, bez primjene postupka iz stavka 5. i nakon što obavijesti Odbor za zaštitne mjere osnovan člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2015/478, poduzeti svaku preventivnu mjeru koja je potrebna.

Članak 5.
Postupak odbora

1. Komisiji u pogledu članka 3. stavka 1. ove Uredbe pomaže Odbor za carinski zakonik osnovan člankom 285. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Komisiji u pogledu članka 4. stavka 1. ove Uredbe pomaže Odbor za zaštitne mjere osnovan člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2015/478. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

¹ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

Članak 6.

Ocjena provedbe autonomnih trgovinskih mjera

Godišnje izvješće Komisije o provedbi područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine sadržava detaljnu ocjenu provedbe mjera liberalizacije trgovine predviđenih ovom Uredbom i uključuje, u mjeri u kojoj je to primjereno, ocjenu društvenog učinka tih mjera u Ukrajini i u Uniji. Podatci o uvozu proizvoda iz članka 1. stavka 1. točke (b) objavljuju se na internetskim stranicama Komisije te se ažuriraju jedanput mjesečno.

Članak 7.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu 6. lipnja 2023.

Ova Uredba primjenjuje se do 5. lipnja 2024.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament

Predsjednica

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica